

«Ігри для розвитку дрібної моторики та мовлення у дітей з ООП»

Корекційний педагог
(вчитель-дефектолог)

Дрібна моторика руки – це, простою мовою, набір дрібних і точних рухів пальців і кисті руки.

Ігри для розвитку дрібної моторики необхідні для формування у дітей здатності мислити та говорити, адже саме на кінчиках пальців малюка знаходяться рецептори, сприяють розвитку розумового і мовного центрів мозку. Крім того, вправи, спрямовані на роботу з такими рецепторами, допомагають розвиватися творчо.

Вправи для розвитку пальчикових рухів

Щоб сприяти розвитку пальців рук і тим самим розвивати дитину, можна використати у роботі з дошкільниками таке:

1) Сенсорні коробки

Універсальна розвиваюча гра для дітей - це просто ємність з якимсь наповнювачем, головне призначення якої — дати можливість дітям чіпати, пересипати, переливати, досліджувати, вивчати, те, що знаходиться всередині. Сенсорна коробка розвиває в дітях цікавість, уяву, концентрацію.

Ідеальним наповнювачем сенсорної коробки є:

- рис простий або пофарбований за допомогою харчових барвників;
- гречка;
- манка, квасоля, боби, горох;
- жолуді, каштани, шишки, плоди і насіння дерев;
- пісок (натуральний і фарбований);
- сіль (дрібна й велика морська);
- макарони сухі (бажано «метелики» або «черепашки»);
- галька, дрібні камінчики;
- ватні кульки, спонжики, палички;
- кольорові скріпки;
- гудзики.

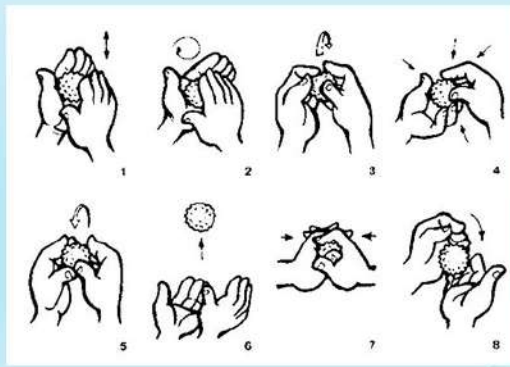
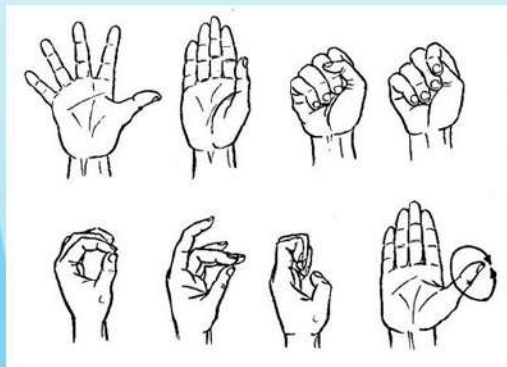
2) Чарівний мішечок із різними фігурками

Тут є елементи загадковості, незвичності, чаклунства, які діти дуже люблять. По-перше, так можна розвивати моторику рук. Наприклад, якщо дитина має порушеннями зору, то може переминати мішечок і здогадуватися, що в ньому є. Далі – можна вчити дитину розв'язувати його й зав'язувати на бантик. Дитина може навіпамацки описувати предмет, який вхопила, дістати його.

Також за допомогою мішечка можна розвивати мовлення, відповідаючи на запитання “Який?”. Дитина має відповісти, що вона дістала з мішечка. Наприклад, якщо дістала гудзик, то він – круглий, пластмасовий, твердий, білий, з дірочками.

3) Пальчикові вправи

Потрібно ціленаправлено просити дитину щось повторити. Наприклад, розігнути кисть руки, аби пальці були рівними, і зігнути руки в кулак. Далі можна по чергово розгинати пальці з кулака, починаючи з мізинця і проговорювати такі слова: “Оцей пальчик у ліс пішов, оцей пальчик гриб знайшов, а цей пальчик чистив, а цей пальчик – смажив, а цей пальчик (показує великий) усе з'їв – і від того потовстів”.

Пальчикова гра «Сонечко»

Прилетіло сонечко

(Руки поставити на парту, загинати пальці)

На мою долонечку

(Показати долоні, потягнути)

Крильця червоненькі,

(Поворухити пальчиками)

Цяточки чорненькі.

(Натиснути пальчиками на стіл)

По всіх пальчиках ходило,

(Пальчики «ходять» по столі)

З мізинчика полетіло.

(Показати мізинчики)

Пальчикова гра «Сонечко»

Доброго ранку, сонце привітне!

Доброго ранку, небо блакитне!

Доброго ранку, у небі пташки!

Доброго ранку тобі і мені!

(Кінчиками пальчиків правої руки по черзі «вітатися» з пальчиками лівої руки, торкаючись один одного).

Пальчикова вправа «Моя сім'я»

(по черзі згинаються пальці, починаючи з великого)

Оцей пальчик – наш дідусь,

Оцей пальчик – бабуся,

Оцей пальчик – наш татусь,

Оцей пальчик – мама.

А цей пальчик буду я!

От і вся моя сім'я.

Пальчикова гімнастика «Ялинка»

Ми ялинку прикрашали *(дві відкритих долоні)*

Сніг на гілкі покидали *(по черзі згинаємо праву долоню в кулак, а потім ліву)*

Срібні кульки *(утворюємо з рук «кульку», притискаємо всі пальці у форму «кулі»)*

І бурюльки *(робимо з пальчиків обох рук «ніби трикутник»)*

Намистинки мов краплинки *(великий і вказівний пальці з'єднали разом)*

Ще й цукерки прищепили *(мізинчики на обох руках з'єднуємо разом, як «гак»)*

За роботу нас хвалили *(махаємо обома руками)*

Вправи з пальчиками «Зайчики»

Наші пальчики малі

Подивіться – ось які! *(діти показують свої пальчики)*

А тепер із пальчиків

Зробимо ми зайчиків. *(показують зайчикові вухка)*

Зайчик вухками тріпоче,

Поспівати з нами хоче! *(діти разом із «зайчиком» співають веселу пісеньку)*

Зайчик біленький,

Зайчик маленький.

По лісу стрибає

Діток шукає *(плескають у долоні)*

Зайчик злякався і втік

Пальчикова гра «Зайчик»

Зайчик по лісі скакав, *(пальчики «скачуть» по столу)*

Зайчик корм собі шукав. *(пальчиками обох рук по черзі перебирають по столу)*

Раптом у зайчика на маківці

Піднялися, як стрілки, вухка. *(зображують руками «вухка»)*

Шерех тихий лунає:

Хтось по лісу крадеться. *(пальчики «крокують» по столу)*

Заєць плутає сліди,

Тікає від біди. *(пальчики швидко-швидко «бігають» по колу на столі)*

Пальчикова гімнастика «Братики»

(Діти відгинають по черзі пальчики з кулачка, а в кінці стискають пальчики в кулачок. Вправу повторюють на другій долоні, повторюючи текст ще раз.)

В кулачку живуть брати.

Чи знайомий з ними ти?

Перший братик – Показальник.

Другий братик – Помагайчик.

Третій братик – Всегуляйчик.

А четвертий – Заважальчик.

П'ятий братик – Прихвальноїчик.

В кулачкові – Захищайчик.

Пальчикова гра «Мильна бульбашка»

Мильна бульбашка летіла

(пальці обох рук розчепірити та з'єднати пучками — «бульбашка»)

Та й на носик раптом сіла.

(доторкнутися «бульбашкою» до носика)

Носик мій залоскотала,

(полоскотати пальчиками будь-якої руки носик)

Я як чхнув — вона й пропала!

(розвести руки в сторони і знизати плечима)

Пальчикова вправа «Наші ручки»

Наші ручки працювали, *(кулачки розкрити — закрити)*

Рушничка ми вишивали. *(імітація шиття голкою)*

Листочками, рядками, *(імітація промочування)*

Та гарними квіточками. *(кулачки розкрити — закрити)*

Пальчикова гра «Кулька»

(Долонями імітуємо «надування кульки»)

Надуваємо ми кульку.

Кульку кругла і товста.

Як повітря з неї вийде,

(Імітують здування кульки)

Буде кулька знов худа.

Пальчикова гімнастика «Червона калина»

Є в нас ягідка одна,

(пальчики зімкнені в кільце.)

Дуже гарна та смачна,

(Незначні повороти кистю руки.)

Не ожина, не малина,

(Легке струшування кистями рук)

А червона калина.

(Плескання в долоні)

Пальчикова гімнастика «Прапорець»

(рухи виконувати згідно тексту)

Ми тримаємо в руці,

Синьо — жовті прапорці,

Хай гойдає вітерець.

Український прапорець.

4) Пазли

Коли дитині читати казку, після того можна дати їй пазли і запропонувати, аби вона склала сюжет цієї казки. Так малюк розвиває моторику, мисленні і посидючість.

5) Квілінг

Закручування тонких полосок паперу і приклеювання. За допомогою квілінгу можна робити і Великодні писанки, і пано. Це стосується радше арттерапії.

Вправи для розвитку гнучкості й укріплення м'язів кистей рук

1) Підбір кришечок

Це ігри, які навчають дітей в ігровій формі, орієнтуватися в колірній гамі, дадуть поняття про величину (великий, середній, маленький, сприятимуть розвитку моторики пальців рук, сформулюють вміння вирішувати логічні завдання, розвинуть творчі здібності.

Для ігор знадобляться будь-які кольорові кришки від харчових продуктів і пляшок. Ці ігри можна використовувати для будь-якої вікової категорії дітей. Йти від простого до складного.

“Чому кришки?” - відповідь проста:

- Кришки легко брати руками, вони не ламаються, тому їх можна використовувати довгий час
- Кришки від харчових продуктів, значить, допущені санітарними нормами
- Кришки зручні в роботі як з однією дитиною, так і з групою дітей
- Грати кришками можна як за столом, так і на килимі.

2) Намотування-розмотування

Ми можемо намотувати клубки, розмотувати катушки. Можемо також намотувати нитки на кілька пальців або на руку й розмотувати. Також можна намотувати нитку на два пальці так званою вісімкою. Спочатку одна рука намотує на іншу, а потім – навпаки.

3) Ігри з прищіпками

Чіплення прищіпок до картонних кружечків чи інших предметів розвиває дрібну моторику трьох основних пальців руки: великого, вказівного й середнього.

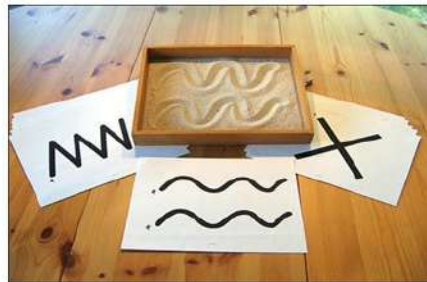

4) Аплікації

Можна не вирізати щось із паперу, а вищипувати. Це потребує гарної рухливості кисті рук, особливо якщо це робити за контуром. Потребує також гарної моторної й зорово-моторної координації.

5) Робота з піском

Можна малювати пальцем по сухому піску (малюнки, букви, елементи літер). Це може бути підготовкою кистей рук до письма. Також можна малювати паличкою по сухому піску. Перед тим можна пробувати малювати в повітрі.

6) Шнуркування

Ці ігри та вправи спрямовані на розвиток когнітивних процесів дитини, розвиток емоційно-вольової сфери, сенсомоторики, розвиток дрібної та великої моторики.

7) Ігри на липучках

Добре розвиває когнітивну сферу дитини, ручний праксис і кисть руки зокрема. Треба вміти як і приліпити липучку, так і відліпити її – це важливий рук.

